

Sygn. akt II Ca 796/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 grudnia 2012 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy, II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Jerzy Dydo

Sędziowie: SO Aleksandra Żurawska

SO Małgorzata Mróz

Protokolant: Bogusława Mierzwa

po rozpoznaniu w dniu 11 grudnia 2012 r. w Świdnicy

na rozprawie

sprawy z powództwa **L. W.**

przeciwko **Towarzystwu (...) Spółce Akcyjnej w W.**

o zapłatę 40.000 zł

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Kłodzku

z dnia 28 sierpnia 2012r., sygn. akt I C 496/11

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że zasądzoną od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 20.000 zł podwyższa do kwoty 40.000 zł (czterdzieści tysięcy złotych), a ponadto zasądza odsetki ustawowe od kwoty 20.000 zł od dnia 12 grudnia 2012r. do dnia zapłaty (pkt I i III), zaś należne powódce koszty procesu podwyższa do kwoty 3.251 zł (pkt IV);

II. zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 1.200 zł tytułem kosztów postępowania apelacyjnego;

III. nakazuje stronie pozwanej uiścić na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Kłodzku 1.000 zł tytułem opłaty sądowej od apelacji od której powódka była zwolniona.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 sierpnia 2012 r. Sąd Rejonowy w Kłodzku zasądził od strony pozwanej Towarzystwu (...) Spółce Akcyjnej w W. na rzecz powódki L. W. kwotę 20.000 zł z ustawowymi odsetkami od kwoty 11.000 zł od dnia 20 stycznia 2012 r. oraz od kwoty 9.000 zł od 28 sierpnia 2012 r. (pkt I), ustalił odpowiedzialność strony pozwanej wobec powódki za mogące powstać w przyszłości skutki wypadku, któremu powódka uległa w dniu 31 lipca 2010 r. (pkt II), dalej idące powództwo oddalił (pkt III), zasądził od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 417 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt IV) oraz nakazał stronie pozwanej uiścić na rzecz Skarbu Państwa kwotę 346 zł tytułem 1/2 wydatków od ponoszenia kosztów których powódka była zwolniona.

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 31 lipca 2010 r. kierujący pojazdem osobowym V. (...)nie ustąpił pierwszeństwa przejazdu jadącej prawidłowo na rowerze powódce, w wyniku czego doszło do zderzenia. Kierujący pojazdem był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej w Towarzystwie (...) Spółce Akcyjnej w W.. Od 31 lipca 2010 r. do 08 sierpnia 2010 r. powódka przebywała na oddziale chirurgii urazowo – ortopedycznej z rozpoznaniem złamania kłykcia bocznego lewej kości piszczelowej z przemieszczeniem. W dniu 03 sierpnia 2010 r. przeszła operację stosując zespolenie dwoma płytkami podpiórczymi AO. Po opuszczeniu szpitala została skierowana do poradni chirurgii urazowo – ortopedycznej (...)w P., gdzie stawała się w dniach 29 września 2010 r., 24 listopada 2010 r. oraz 19 stycznia 2011 r. Powódkę kierowano do rehabilitacji, odbywała też zabiegi fizjoterapeutyczne. Po wypadku leczyła się w poradni neurologicznej z powodu lęku, niepokoju wewnętrznego, płaczliwości i budzenia w nocy. W okresie od 23 lutego 2011 r. do 22 marca 2011 r. powódka przebywała na oddziale szpitala (...)w B.z rozpoznaniem bólowego ograniczenia ruchomości czynnej stawu kolanowego lewego po przebytych w lipcu 2010 r. złamaniu nasady bliższej kości piszczelowej lewej, leczonym operacyjnie z następową niestabilnością boczną, koślawością kolana i znacznym upośledzeniem wydolności chodu.

Powódka została zaliczona do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności.

Bezpośrednio po zdarzeniu odczuwała bardzo silny ból złamanej nogi. Po operacji korzystała z pomocy męża, który robił jej opatrunki. Założono jej ok. 20 szwów po jednej i drugiej stronie, nadto miała też ortegę od kostki aż po pachwinę. Przez cały czas była na środkach przeciwbólowych, brała także zastrzyki przeciwzakrzepowe w brzuch. Przez pierwsze 2 tygodnie tylko leżała, jedzenie do łóżka podawał jej mąż. Następnie poruszała się przy pomocy kul. Cierpiała z powodu lęków, płakała, krzyczała po nocach. Jej życie zmieniło się – nie chodzi na spacer, obawia się samochodów i rowerów. Czynnościami domowymi, takimi jak mycie podłóg czy okien zajmuje się mąż powódki. Z powodu blach zespalających kości źle sypia, przy zmianie pogody odczuwa dodatkowy ból. Po operacji pozostały blizny. Nie może pracować jako kucharka. W wyniku urazu u powódki zdiagnozowano 25 % trwały uszczerbek na zdrowiu. Jest osobą z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy, wymaga częściowej pomocy osób innych przy pełnieniu ról społecznych. Stopień niepełnosprawności ułatwia leczenie rehabilitacyjne, przy czym ćwiczenie ruchowe kolana nawet w odciążeniu nasila dolegliwości bólowe. Z powodu nieprawidłowego zrostu kłykcia piszczeli wszczęcie endoprotezy kolana może być niemożliwe. W toku postępowania likwidującego szkodę pozwana przyznała powódce 10.000 zł tytułem zadośćuczynienia.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał powództwo za częściowo uzasadnione. Wskazał, że podstawą prawną odpowiedzialności pozwanej stanowią przepisy ustawy z 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych oraz art. 822 k.c. Między stronami nie było sporu co do przebiegu zdarzenia z dnia 31 lipca 2010 r., nadto pozwana przyznała, iż ponosi odpowiedzialność za jego następstwa.

Roszczenie o zapłatę odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę znajduje swoje uzasadnienie w treści art. 445 § 1 k.c. Szeroko odwołując się do bogatego orzecznictwa Sądu Najwyższego, Sądów Apelacyjnych oraz doktryny Sąd wskazał, że kwota 30.000 zł będzie stanowiła właściwą rekompensatę za doznane cierpienia i krzywdę. Ustalając taką wysokość Sąd wskazał, że miał na uwadze rozmiar krzywdy tj. uszkodzenie ciała, ich nieodwracalny charakter, długotrwałość i przebieg leczenia, stopień cierpienia fizycznych i psychicznych, w tym ich długotrwałość oraz wiek poszkodowanej. Ustalony stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu powódki odpowiada 25 % . Aktualnie nadal odczuwa ona dolegliwości bólowe, zwłaszcza po przemęczeniu nogi, utrzymują się też stany lękowe. Wskazując na te okoliczności Sąd Rejonowy wyjaśnił, że choć przy ocenie krzywdy nie można automatycznie przeliczać stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu na wysokość zadośćuczynienia, to obecnie obowiązujące stawki odszkodowania za skutki wypadku za pracy wynoszą po 680 zł za każdy procent uszczerbku na zdrowiu. Tym samym przyznana powódce kwota 30.000 zł zachowuje swój kompensacyjny charakter. Nadto Sąd ustalił odpowiedzialność strony pozwanej za skutki wypadku, stosownie do art. 189 k.p.c. O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c., zaś z mocy art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych obciążył stronę pozwaną wydatkami poniesionymi tymczasowo przez Skarb Państwa.

Powyższe rozstrzygnięcie zaskarżyła w części powódka, tj. co do:

1. pkt III wyroku oddalającego dalej idące powództwo w zakresie kwoty 20.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia ogłoszenia wyroku,
2. pkt IV zasądającego na rzecz powódki zwrot kosztów procesu do kwoty 417 zł i oddalającego żądanie zwrotu kosztów procesu w pozostałym zakresie, tj. co do dalszej kwoty 2.834 zł.

Zaskarżonemu wyrokowi skarżąca zarzuciła :

1. naruszenie prawa materialnego tj. art. 445 § 1 k.c. poprzez przyjęcie przez Sąd I instancji, że zasądzone na jej rzecz dalsze zadośćuczynienie w wysokości 20.000 zł do łącznej kwoty 30.000zł jest odpowiednią sumą tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę, w sytuacji gdy kwota ta jest rażąco nieodpowiednia w stosunku do ujawnionego w toku procesu rozmiaru krzywdy powódki, a która wyraża się w znacznym upośledzeniu sprawności organizmu i trwałym wykluczeniem z życia zawodowego, społecznego i towarzyskiego,
2. naruszenie prawa procesowego tj. art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie.

W związku z powyższymi zarzutami powódka wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku przez uwzględnienie powództwa w całości i rozstrzygnięcie o kosztach procesu oraz o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Apelacja okazała się uzasadniona.

W pierwszej jednak kolejności wskazać należy, że Sąd I instancji poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, zastosował prawidłowe przepisy prawa, wyczerpująco przytoczył bogate orzecznictwo Sądu Najwyższego oraz Sądów Apelacyjnych, odniósł się także do stanowiska doktryny w zakresie należnego stronie zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Niemniej jednak pomimo tego, że co do zasady wywody te są prawidłowe, to jednak nie można podzielić zapatrywania Sądu, iż łączna kwota zadośćuczynienia w wysokości 30.000 zł rekompensuje powódce doznaną krzywdę.

Sąd Rejonowy wskazał na zdiagnozowany u powódki 25 % trwały uszczerbek na zdrowiu, szczegółowo odniósł się do przebytej przez nią drogi leczenia i rehabilitacji, ustalił, że zmuszona była poddać się zabiegowi operacyjnemu, nadto do chwili obecnej odczuwa dolegliwości związane z urazem. Uwadze Sądu nie uszedł też fakt, iż nadal wymaga ona pomocy innych osób w prawidłowym funkcjonowaniu. Co istotne, przeprowadzenie operacji wszczepienia endoprotezy, która mogłaby podnieść komfort życia, może okazać się niemożliwe, z uwagi na nieprawidłowy wzrost kłykcia piszczeli. Powyższe okoliczności prowadzą zatem do jednoznacznego wniosku, że doznany przez powódkę uraz był poważny, łączył się dużym cierpieniem, w sposób znaczny obniżył jakość jej życia. Powódka jest w stosunkowo młodym wieku, co niewątpliwie pogłębia poczucie krzywdy, w szczególności, że nie może w sposób w pełni aktywny spędzać czasu, jak również wykonywać pracy zarobkowej. Wszystkie te okoliczności powinny znaleźć zatem odzwierciedlenie w przyznanej kwocie zadośćuczynienia.

Sąd Okręgowy zgadza się ze stanowiskiem skarżącej, że przyznana przez Sąd Rejonowy dalsza kwota 20.000,00 zł, prócz wypłaconej w toku likwidacji szkody sumy 10.000,00 zł nie rekompensuje w pełni jej poczucia krzywdy, prowadząc tym samym do deprecjacji funkcji zadośćuczynienia. Nie ma przy tym potrzeby powielania bogatego orzecznictwa dotyczącego kwestii ustalania wysokości należnej stronie rekompensaty finansowej z mocy art. 445 § 1 k.c., wskazać jednak należy, że o rzekając o zadośćuczynieniu należnym stronie, nie można tracić z pola widzenia również przeciętnej stopy życiowej społeczeństwa, w tym sytuacji społeczno – gospodarczej kraju, choć świadczenie takie powinno być kształtowane z uwzględnieniem indywidualnych okoliczności dotyczących osoby poszkodowanej, skoro to wyłącznie jej krzywda decyduje o prawie żądania zadośćuczynienia. O wysokości krzywdy, w przypadku uszkodzenia ciała, decyduje zatem przede wszystkim rodzaj doznanego uszczerbku, jego długotrwałość (z

uwzględnieniem perspektyw w zakresie dalszego leczenia) i powstałych ograniczeń życiowych (we wszystkich sferach życia, tych istniejących jak i dających się przewidzieć w przyszłości).

Zdaniem Sądu Okręgowego kwota 30.000 zł w żaden sposób nie przystaje do zdiagnozowanego u powódki uszczerbku, pomija bowiem powstałe u niej ograniczenia oraz cierpienia tak tuż po wypadku, jak i te, które utrzymują się do chwili obecnej. Ponadto nie uwzględnia wątpliwych rokowań na polepszenie stanu jej zdrowia.

Równocześnie wskazać należy, że Sąd I instancji błędnie przyjął jako odniesienie przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia Obwieszczenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 28 lutego 2012r. w sprawie wysokości kwot jednorazowych odszkodowań z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej. Zostało ono wydane na podstawie ustawy z dnia 30 października 2002r. (Dz. U. 2009, nr 167, poz. 1322) o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, będącej jedną z form realizacji polityki socjalnej państwa, gwarantującej wypłatę świadczenia w razie wypadku przy pracy. Jest ono jednak niezależne od świadczeń należnych od ubezpieczycieli i wynika z zupełnie innej podstawy prawnej niż odpowiedzialność strony pozwanej. Ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej, choć ma charakter obowiązkowy, realizowane jest przez ubezpieczyciela sprawcy szkody w granicach jego odpowiedzialności cywilnej, niezależnie od ewentualnych innych świadczeń. Nie ma podstaw aby sięgać do odrębnych regulacji, skoro ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Dz.U.2003.124.1152 ze zm.) samodzielnie ustala wysokość maksymalnego należnego odszkodowania (obejmującego też uszkodzenie ciała i rozstrój zdrowia - art. 34 ust. 1 ustawy). Zgodnie z art. 35 w zw. z art. 36 ust. pkt 1 ustawy wysokość tę ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu, najwyżej do ustalonej w umowie ubezpieczenia sumy gwarancyjnej.

Z uwagi na powyższe nie można porównywać zadośćuczynienia należnego powódce ze świadczeniami wypłacanymi z ubezpieczenia społecznego i oceniać jego wysokości przez prymat świadczeń gwarantowanych pracownikom przez Państwo.

Mając na uwadze powyższe i uznając zarzut naruszenia art. 445 §1 k.c. za uzasadniony, Sąd Okręgowy zmienił pkt I i III zgodnie z art. 386 § 1 k.p.c.

Nadto z uwagi na uwzględnienie powództwa w całości zasadne okazały się także zarzuty apelacji co do naruszenia przez Sąd Rejonowy przepisów prawa procesowego tj. art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. Na koszty należne powódce za I instancję składa się opłata sądowa od pozwu (550 zł), koszty zastępstwa procesowego (2.400 zł - § 6 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego, Dz. U. nr 163, poz. 1349 ze zm.), opłata skarbową od pełnomocnictwa (17 zł) oraz zwrot kosztów stawiennictwa na 2 rozprawach pełnomocnika powódki (284 zł, vide : postanowienie Sądu Najwyższego z 29 kwietnia 2011 r., I CZ 22/11, LEX nr 846544).

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie § 6 pkt 5 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 powołanego wyżej Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r.

W pkt. III Sąd Okręgowy nakazał stronie pozwanej uiścić opłatę sądową od apelacji w wysokości 1.000 zł, od której powódka została zwolniona, stosownie do art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005 r. (Dz. U. nr 167, poz. 1398 ze zm.).